

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо – професійна програма	Публічне управління та адміністрування
Код та найменування спеціальності	281 Публічне управління та адміністрування
Шифр та найменування галузі знань	28 Публічне управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою університету

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою публічного управління та адміністрування
Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИК: Василь Мужайло, доцент кафедри публічного управління та адміністрування, кандидат
економічних наук, доцент

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування

Протокол від «8» 02 2023 р. № 2

Завідувач кафедри
(підпис)

Олена НІКОЛЮК

Розглянуто та схвалено методичною Радою зі спеціальностей 073 «Менеджмент», 281 «Публічне
управління та адміністрування» галузей знань 07 «Управління та адміністрування», 28 «Публічне
управління та адміністрування»

Голова ради
(підпис)

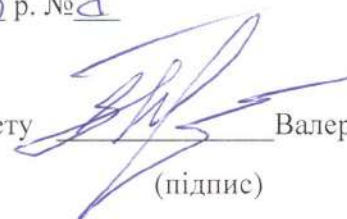
Ірина СЕДІКОВА

Гарант освітньої програми
(підпис)

Олена НІКОЛЮК

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету

Протокол від «30» 03 2023 р. № 8

Секретар Методичної ради університету
(підпис)

Валерій МУРАХОВСЬКИЙ.

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка.....	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти.....	4
1.3	Міждисциплінарні зв'язки.....	5
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ECTS	6
2	Зміст дисципліни:.....	6
2.1	Програма змістових модулів.....	6
2.2	Перелік практичних робіт.....	7
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи.....	7
3	Критерії оцінювання результатів навчання.....	8
4	Інформаційне забезпечення.....	9

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи продовольчої безпеки» є набуття студентами необхідних теоретичних знань з проблем продовольчої безпеки, навичок аналізу її факторів та показників, вивчення світового досвіду продовольчої політики, як важливу складову економічної політики держави, сферою впливу якої є продовольча сфера, розширення знань майбутніх фахівців в галузі публічного управління соціально-економічними процесами.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи продовольчої безпеки» є вивчення особливостей продовольчої сфери і відносин в області продовольчої безпеки, інноваційних процесів в АПК, основних принципів і категорій продовольчої безпеки, її зв'язок із економічною безпекою як складовою частиною національної безпеки. Курс «Основи продовольчої безпеки» спрямований на стимулювання пізнавальної діяльності студентів при самостійному вивченні програмного матеріалу, розвитку у студентів навичок наукового аналізу соціальних явищ та факторів. Викладання курсу виходить із того, що без розробки і реалізації активної продовольчої політики на рівні держави, регіонів неможливе створення в Україні соціально орієнтованої економіки і забезпечення сталого розвитку суспільства.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сучасні тенденції світового виробництва та народонаселення;
- принципи формування державної політики;
- забезпечення продовольчої безпеки;
- сутність продовольчої безпеки;
- індекси продовольчої безпеки.
- методи та інструменти дослідження продовольчої політики та сталого розвитку

вміти:

- використовувати теоретичні знання для аналізу сучасного стану продовольчої безпеки України;
- критично оцінювати закордонний досвід з метою його використання в Україні;
- розраховувати індекси та показники продовольчої безпеки;
- аналізувати стан продовольчого забезпечення регіонів;
- застосовувати теоретичні та емпіричні методи соціологічного аналізу для дослідження, аналізу, оцінки стану продовольчого забезпечення та тенденцій сталого розвитку суспільства;
- здійснювати прогнозування та моделювання шляхів покращення продовольчого забезпечення населення в Україні

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи продовольчої безпеки» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування](https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni_standarty/12/21/281-Publ.upr.ta.administruvannya-bakalavr.21.01.22.pdf) https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni_standarty/12/21/281-Publ.upr.ta.administruvannya-bakalavr.21.01.22.pdf та [освітньо-професійній програмі «Публічне управління та адміністрування»](http://nmv.ontu.edu.ua/) <http://nmv.ontu.edu.ua/> підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями

ЗК 2 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК 5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 6 Здатність працювати в команді

ЗК 8 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 9 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1 Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів

СК 3 Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки

СК 10 Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування

СК 11 Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування

СК 13* Здатність визначати політику і стратегію продовольчої безпеки держави, регіону

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства

ПРН 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування

ПРН 6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування

ПРН 7. Вміти організувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проєктах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

ПРН 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

ПРН 15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

ПРН 18* Виявляти та оцінювати існуючі і потенційні загрози продовольчій безпеці держави, регіону

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Основи продовольчої безпеки» базується на вивченні таких дисциплін як політологія, соціологія, мікроекономіка, макроекономіка, основи публічного адміністрування, правознавство, економіка публічного сектору, які дають можливість сформувати основи знань про продовольчу безпеку як складову економічної безпеки та продовольчу політику держави і є базою для вивчення у подальшому більш конкретних дисциплін в рамках підготовки фахівців з публічного управління та адміністрування.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається для здобувачів вищої освіти денної форми навчання на другому курсі у третьому семестрі та на третьому курсі у п'ятому семестрі заочної форми навчання

Кількість кредитів ECTS – 5 кредити, годин – 150 годин

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні	практичні
денна	50	26	–	24
заочна	18	10	–	8
Самостійна робота, годин	Денна – 100		Заочна – 132	

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1 Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади продовольчої безпеки

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність та зміст поняття продовольча безпека. Рівні продовольчої безпеки.	2	1
2	Продовольча безпека в системі економічної безпеки країни. Характеристика складників економічної безпеки	4	1
3	Позитивні та негативні фактори впливу на продовольчу безпеку. Індикатори продовольчої безпеки	2	2
4	Агроресурсне забезпечення продовольчої безпеки країни. Оцінка рівня і стану продовольчої безпеки	4	1
5	Продовольча безпека та продовольча політика.	2	-
	Разом за змістовним модулем 1	14	5

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти забезпечення продовольчої безпеки

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Продовольча безпека та проблеми формування і функціонування продовольчого ринку країни	2	1
2	Розвиток АПК як важливий чинник продовольчої безпеки країни	4	1
3	Джерела та класифікація загроз продовольчій безпеці.	2	1
4	Економічна доступність та продовольча незалежність за основними видами продовольства в Україні	2	-
5	Механізми державного регулювання системи продовольчої безпеки.	2	2
	Разом за змістовним модулем 2	12	5
	Разом з дисципліни	26	10

2.1. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність та зміст поняття продовольча безпека. Рівні продовольчої безпеки.	2	-
2	Продовольча безпека в системі економічної безпеки країни. Характеристика складників економічної безпеки	4	1
3	Позитивні та негативні фактори впливу на продовольчу безпеку. Індикатори продовольчої безпеки	2	1
4	Агроресурсне забезпечення продовольчої безпеки країни. Оцінка рівня і стану продовольчої безпеки	2	1
5	Продовольча безпека та продовольча політика..	2	-
6	Продовольча безпека та проблеми формування і функціонування продовольчого ринку країни	2	1
7	Розвиток АПК як важливий чинник продовольчої безпеки країни	4	1
8	Джерела та класифікація загроз продовольчій безпеці.	2	1
9	Економічна доступність та продовольча незалежність за основними видами продовольства в Україні	2	1
10	Механізми державного регулювання системи продовольчої безпеки	2	1
	Всього	24	8

2.2. Перелік завдань до самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність та зміст поняття продовольча безпека. Рівні продовольчої безпеки. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу	10	10
2.	Продовольча безпека в системі економічної безпеки країни. Характеристика складників економічної безпеки Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу.	10	12
3.	Позитивні та негативні фактори впливу на продовольчу безпеку. Індикатори продовольчої безпеки. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Написання есе за заданою тематикою.	10	15
4.	Ресурсне забезпечення продовольчої безпеки країни. Оцінка рівня і стану продовольчої безпеки. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, виконання домашнього завдання.	10	10
5	Продовольча безпека та продовольча політика.. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття Виконання домашнього завдання «Обґрунтування стратегії продовольчої безпеки України».	10	10
6	Продовольча безпека та проблеми формування і функціонування продовольчого ринку країни. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуального завдання «Продовольчий ринок України та його особливості», написання есе, підготовка до ділової гри.	10	15

7	Розвиток АПК як важливий чинник продовольчої безпеки країни. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття, підготовка до колоквиуму.	10	20
8	Джерела та класифікація загроз продовольчій безпеці.. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до ділової гри.	10	15
9	Економічна доступність та продовольча незалежність за основними видами продовольства в Україні. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	10	15
10	Механізми державного регулювання системи продовольчої безпеки. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до контрольної роботи.	10	10
Разом з дисципліни		100	132

**3.Критерії оцінювання результатів навчання
Нарахування балів за виконання змістовного модуля**

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min д/з	max д/з	Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади продовольчої безпеки								
Робота на лекціях	1	2	7	7	14	2	2	4
Робота на практичних заняттях	2	3	7	14	21	2	4	6
Самостійна робота	2	3	4	8	12	5	10	15
Виконання індивідуальних завдань	8	18	1	8	18	2	16	36
Проміжна сума				37	65		32	61
Модульний контроль у поточному семестрі			1	23	35	1	28	39
Оцінка за змістовий модуль ЗМ-1				60	100		60	100
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти забезпечення продовольчої безпеки								
Робота на лекціях	1	2	5	5	10	2	2	4
Робота на практичних заняттях	2	3	5	10	15	2	4	6
Самостійна робота	2	3	4	8	12	5	10	15
Виконання індивідуальних завдань	10	20	1	10	20	2	16	36
Проміжна сума				33	57		32	61
Модульний контроль у поточному семестрі			1	27	43	1	28	39
Оцінка за змістовий модуль ЗМ-2				60	100		60	100

Види контролю: поточний, підсумковий – іспит

4. Інформаційні ресурси

Основні (базові)

1. Продовольча безпека як пріоритет агропромислової політики України [Текст] : монографія / І. І. Савенко, І. О. Седікова, С. В. Селіхов та ін. ; за заг. ред. І. І. Савенка, І. О. Седікової ; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса : ПромАрт, 2019. — 264 с. : табл., рис. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.166762>
2. Соціально-економічний розвиток регіону в системі забезпечення продовольчої безпеки [Текст] : монографія / Ю. А. Работін, В. В. Лагодієнко, Н. С. Згадова та ін. ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. економічної теорії та фінансово-економічної безпеки. — Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2021. — 206 с. : табл., рис. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1637606>
3. Формування та управління системою продовольчої безпеки [Текст] : монографія / Ю. А. Работін, Ю. Г. Неустроєв, Т. І. Ткачук та ін. ; за заг. ред. Н. С. Згадової, Ю. Г. Неустроєва ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. економічної теорії та фінансово-економічної безпеки. — Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2021. — 247 с. : табл., рис. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1637675>
4. Кордзая, Натела Ревазівна. Формування системи продовольчої безпеки: теоретико-методологічні основи і регіональний характер [Текст] : монографія / Н. Р. Кордзая. — Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. — 250 с. : табл., рис. — Бібліогр.: с. 214-236. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1636211>
5. Сичевський, Микола Петрович. Харчова промисловість як основа продовольчої безпеки та розвитку держави [Текст] : монографія / М. П. Сичевський ; Нац. акад. аграр. наук України, Ін-т продовол. ресурсів. — Київ : Аграр. наука, 2019. — 388 с. : табл., рис. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.166776>

Додаткові

1. Басюркіна, Наталія Йосипівна. Агропромислові формування в забезпеченні продовольчої безпеки [Текст] : монографія / Н. Й. Басюркіна ; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. — Одеса : ІПРЕД НАН України, 2013. — 441 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.149812>
2. Ткачук, Т. І. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу "Продовольча безпека та продовольча політика" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 8.18010014 "Управління фін.-економ. безпекою" / Т. І. Ткачук ; Каф. екон. теорії та фін.-економ. безпеки. — Одеса : ОНАХТ, 2015. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : 8 с. Тексту <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT-cnv.BibRecord.153272>
3. Розбудова публічного управління та адміністрування: вимоги часу [Текст] : кол. монографія / за заг. ред. І.І. Савенко, О.В. Ніколюк, Н.М. Корсікової; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса: Друк Південь, Сімекс-прінт, 2021. 324 с. URL: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1555255>